

LIZHER JAKEZ

Digeradur

Al lizher-mañ eo an hini kentañ eus ar seizh skridig a anver Lizheren Katalik. En em ziskoueg a reont evel lizheren bet ~~====~~ kaset d'ur strollad pe strollad a tilzoù. Met evel ma vo gwelet ez int kentoc'h studiadennou berr, pe zoken homiliennou.

Lizher Jakez a zo bet skrivet, war a seblant mat, gant Jakez, kentañ eskob Jeruzalem, mab Alfe ha kenderv an Astrob, an hini a gomz Sant Paol diwar e benn en e lizher d'ar C'halated (2,6-12) o tiskouez anezhañ evel unan eus kolonennou en Iliz. Eñ eo an hini a voe en bedadeg Jeruzalem er bloaz 49 (Oberou 15), douger-mouezh ar Gristenion Yuzev ha disklerier o strafuilhñ dirak ar maread a baganed kristenaet gent sant Paol hag antreet en Iliz.

Amañ c'hoazh ec'h anavezer un hevelep preder. Al lizher skrivet da Yuzevion ar bed, a fell dezhafñ mont a-enep un diskleriadurezh faos eus ar schjouù displeget el Lizher d'ar Romaned, diwar-benn ar silvidigesh dre ar feiz hepken (Rom.4 ; Heb.11,31). Pouezañ a ra eta war an uhel-souñ a vuhezegezh reizh a zegas dimp an Testament kozh, ha war ar ret ma'z eo d'hen mirout. Rak ar feiz n'hall ket bezañ gwirion hep en em zisklerian en oberou-disvael hag en reizhder ar vuhez.

Al lizher a dudet war-dro "gant un ouïe-dec
Lizher Jakez ha en deñet ha vout dan eusvez".

I l Jakez, servijer da Zoue ha d'an otreù Jezuz-Krist, d'an daouzek meuriad skrignet dre ar bed, salud .

KAOUT PASIANTED EN APROU. 2 Va breudeur, sellit evel un digarez
a leveznez vras, kement reuz a zeu d'ho kwaskañ, 3 gant ar soñj e
savo ennoe'h pasianted diwar aprou ho feiz. 4 Met ho pasianted,
ra vo ganti oberoù peurvat, evit ma viot peurvat ha peurc'hraet
hep netra o chom diglok ennoe'h. 5 Mar gra ar furnez diouer da
unan bennak, ra c'houenne digant an Doue a rø d'an holl gant
largentez hag hep klask abeg, ha roet e vezø dezhaf. 6 Met ra
c'houenne gant feiz, ~~cep~~ chom en douetañs ebet ; rak an hini a
chom en entremar a zo hañval oñzh gwagennù ar mor a vez hejet
gant an avel ha taplet-distaplet. 7 Na c'hortozet ket un den
evelese kaout un dra bennak digant an Antroù, 8 ^{ur} RSK seurt den
dau du, dizalc'h en e holl hentoù .

9 Ra 'n em laouenae ar breur a renk izel, o vezan m'eo bet
uhelaet ; ha r'en em laouensie an hini pinvidik o vezan m'eo bet
izelaet, 10 rak tremen a ray evel bleunioù ar gent. 11 Sevel a ra
an heol gant e dommder bras, ha disec'haf a ra ar gent, ha
kouezhañ 'ra o bleuñ ; hag o c'hened kaer a ya e-biou. Evel-se e
teuioù ar pinvidig da weñviñ en e holl vennadoù. 12 Evurus an hini
a zalc'h e-kreiz an aprou. Rak goude bezañ dalc'het start en aprou
e resevo ar guruneun a vuhez, en deus prometet Dous d'ar re a gar
mazhixxx anezhañ .

¹ See also the discussion of the relationship between the two in the section on "Theoretical Implications" below.

11 "Gant e domader bras " pe " gant ua avel-dan ".

12. Pe "goude ma yo deuet da vegañ den aprouet".

AN TENTADUR. Arabat da hini ebet lavarout pa vez temptet e veze Doue a dempt anezhañ; rak Doue n'hell ket bezañ temptet gant en drueug, hag ha ne dempt dan ebet. 14 Met temptet e vez pep hini gant e walle'hantegesh, sachet ha hoalet ma vez ganti. 15 Ha neuze ar walle'hantegesh goude engehentañ a c'han ar pec'hed; hag ar pec'hed kaset da benn a zo tad ar mero. 16 Arabat denoc'h faziañ, va breudeur muiañ-karet, 17 pep gras kaer ha pep donezon peurvat a zo eus an neoc'h, eus an Tad a sklerijenn, na gaver ennañ kemmadenn ebet, na skeud a chenchañ. 18 Hor c'hrouet en deus, hervez e volontez, dre ar gomz a wirionez, evit ma vezimp evel ar fruezh kentañ eus a grouadurioù.

OBER DIOUZH KOMZ DOUE 19 Va breudeur muiañ-karet, ra vez pep den prim da selazu, gorrek da gomz, ha gorrek da gonnariñ. 20 Rak koncar an den ne ra ket ar pezh a zo reizh dirak Doue. 21 Neuse goude lemel diwaroc'h pep lqustoni ha pep restad a fallagriezh, resevit gant douster ar gomz a zo bet imbrodet enneoc'h hag a c'hell savetaat hoc'h eneoc'h.

22 Met bezit oberourion ar gomz ha n'eñ ket selauzion hepken ^{oec'h} en em douellañ hoc'h-uman. 23 Rak an hini a selazu ar gomz kuit d'hec'h ober, hennezh a zo hañval ouzh un den bag a sellfe ouzh e zremm naturel, en ur melezour ; 24 hag a yafe kuit goude bezañ en em sellet, oec'h ankousat kerkent penaos e oa. 25 Met an neb a sell pizh eugh al lezenn beurvat, al lezenn a frankiz, hag a zalc'h d'hec'h ober, hennezh, ha n'eñ ket selauver ankounac'haus, met oberer gwirion, a vo evurus en e obernù.

26 Mar soñj d'unan bennak ac'hannoñ'h bezañ un den a relijion, pa ne zalc'h ket war e dead, en em douelleñ a ra e-unan, ha hep talvoudegezh eo relijion an den-se. 27 Ar relijion bur ha dinamm dirak Doue an Tad, eo haumad : mont da welout an intañvezed hag an emzivaded, en o dienez, hag en em virout disañtr diouzh ar bed-mañ.

~~Lek a-pouez an hell e'housc'hennet. Il lek an hini an den~~

CHOM HEP OBER DIOUZH DIAVAEZDÙ AN DUD . II 1 Va breudeur, arabat dece'h-hu nammañ hor feiz en Jezuz-Krist hon Aotroù a splannder, eo'h ober ouch an dud diouzh o diaavaezioù. 2 Lakemp e vefec'h bodet hag eo'h antrefe un den gant ur walenn-aour war e viz, ha dilhad kaer warnañ, hag eo'h antrefe war un dro iveau ur paour en gwiskamant dister. 3 Mar treit h> sellou war du an hini gwisket kaer, ha ma livirit degheñ : "Te azes amañ, en ul lee'h a enor", tra ma livirit d'ar paour : "Te, chom aze en da sav", pe "Avez ouch treid vs skabell", 4 hag-eñ n'eñ ket se lakaat kemm kenetrezoc'h ha dont da vezañ barnerion, fell en o jedadurioù ?

Selaouit, vs breudeur muisñ-keret, dacust ha n'en deus ket Doue dibabet ar re a zo paour hervez ar bed, evit o lakaat pinvidik gant ar feiz, hag ober aizmizk diouzh hêred ar Rouantelezh prometet gantañ d'ar re a gar anezhañ ? 6 C'hwi avat, c'hwi 'ra dismegafs d'ar paour. Datoust ha n'eñ ket ar binvidien a wask ac'hannoñ'h hag ho sach dirak al lezioù-barn ?

7 Datoust ha n'eñ ket int a wallgomz ouch an anñ kaer ez eo'h anvet gantañ ? 8 Moarvat, mar mirit al lezenn rouseel, hervez

=====

27 Mont da welout = reññ nikour.

8 Leviegezh 19,18 .

komzoh-mañ ar Skritur : "Kerout a ri da nesañ evel d'out da-unan", e rit mat ; 9 met mar grit ough an dud diouzh o diavaeziou, e rit ur pec'hed, hag al Lezenn hec'h-unan ho kondaouez evel terrorion ar gourc'hemenn. 10 Rak, grude mirout al Lezenn penn da benn, mar deuer da bechif war ur prent hepken, a vezet kablus e-kefver an hell c'hourc'hennoch. 11 Rak an Hini en deus lavaret : "Ne ri ket avoultriezh" en deus bet lavaret ives : "Ne lazi ket". Neuze, mar ne rez ket avoultriezh, met mar lazher unan bennak, e torrez al Lezenn. 12 En ho komzoh hag en ho toarezh, en em renit eta evel tud hag a vez e barnet gant al lezenn a frankiz. 13 Didruez e və ar varn evit an nep na və ket bet trugarezus, met en drugarez n'he deus ket son rak ar varn.

AR FEIZ HEP AN CHEROÙ. 14 Da betra e telv d'un den, va breudeur, lavarout en deus ar feiz, mar n'en deus ket en oberou ? Daoust hag ar feiz-se a c'hell e savetaat ? 15 Matz eus ur breur pe ur c'hoar war an noazh, ha me ra diouer ar boued dezho bendeiz, 16 ha ma lavar unan bennak ac'hanno'h : "It en pesc'h, tommit ha debrit ho kwalc'h", met hep reis mann dezho eus ar pezh en deus o c'horf ezhomm diouzañ, da betra e servij kement-se ? 17 Evel se ives emañ kont gant ar feiz; mar n'he deus ket en oberou ez eo maro enni hec'h-unan.

18 Met unan bennak a c'hellfe lavarout : "Te ac'h eus ar feiz, ha m'ne 'm eus an oberou". Diskouez din da feiz hep kaout an oberou, ha me a ziskouezo dit va feiz dre va oberou. 19 Kredin

a rez ez eus un Doue hepken, ha mat a rez. Met an drouksperedou a gred an dre-se ives, hag e krenant.

20 O den diskiant, ha fellout a ra dit kompreñez eo difrouesht ar feiz hep an oberou ? 21 Abraham, hon Tad, hag-efi ne vøe ket santelaet dre an oberou, pa ginnigas e vab Isaak war an aeter ? 22 Gwelout a rez e laboure war un drø ennes feiz hag oberou, hag ez eo dre an oberou e vøe lakaet e feiz da vezaf peurvat ; 23 evel-se e teuas da wir lavar ar Ekritur :"Abraham a gredas da Zoue, ha kontet e vøe kement-se dezhaf da reizhded", hag anvet e vøe "mignon da Zoue". 24 Hen gwelout a rit : dre an oberou eo e vez lakaet an den dibec'h ha n'eo ket dre ar feiz hepken. 25 Koulz all ives, evit Rac'hab al biboudenn, hag-efi n'eo ket dre an oberou e vøe lakaet dibec'h, dre reih degemer d'ar gannaded, ha lakaat snezho da vont dre un hent all ? 26 Neuze, evel ma^g en marr ar c'horf hep an ene, evel-se ives, ar feiz hep an oberou a zo marr .

PECHEDOU AN TEOD. III-1 Va breudeur, na vezit ket kalz oo'h ober gant ar garg a gelennerion ; gouzout a rit e vimp barnet rustoc'h a se. 2 Rek faziañ a reomp holl en meur a dra ; mar'd eus unan avat^{ha} bec'h ket en e gomzou, hennezh a zo un den peurvat, barrek da gabestrañ e gorf a-bezh. 3 Mar gellomp lakaat ur westenn e genou ar c'hezeg evit ober dezh sentiañ, ez emp mestr war o c'horf a-bezh. 4 Sellit c'hoazh ouzh al listri ;

===== Ar furor-ee ne neu ket eus
 21. Geneliezh XXII,9
 23 Genel. XV,6 . Isahia 41,8 .

petra bennak ma'z int bras ha ma vezont kaset gant svelioù krefv.
 e vezont renet gant ~~är~~ stur gwallvihan, d'al lec'h ma fell d'ar
 sturier. 5 Evel-se an teod ives a zo un ezel bihan, met tu a zo
 dezhau da fougeal eus traou bras ! Sellit penaos eo bihan an tan
 a c'hell dëvïñ ur c'hoad bras ! 6 An teod ives eo un tan, ur bed
 a fallentez. An teod a zo e-touez hon izili evel an hini goust
 da gontammoù ar c'horf a-bezh ha da c'hwezhañ tan en hon bûbez
 a-bezh, entanet ma'z eo eñ e-unan gant an ifern. 7 Loened gouez
 a bep seurt, evned, stlejviled, loened-mor, a c'hell bezañ døñvaet
 ha bet int donvaet gant mab-den; 8 met an teod ne c'hell den
 ebet hen donvaat ; droug diremed, leun eo a vinim marvus. 9 Gant
 e vennigomp an Astrou ha Tad, ha gantañ e vallozhomp an dud a zo
 bet graet diouzh hanvaledigezh Doue. 10 Eus an hevelep gennù e
 teu bennozh ha mallozh. Arabat, va breudeur, e veze kont evel-se
 li Daouest hag e c'hell ur feunteun lakaat da strinkañ dre an
 hevelep troull, douz dous ha douz c'hwerv ? 12 Ur wezenn-figez,
 va breudeur, hag hi a c'hell reiñ olivez ; pe ur wînienn reiñ
 figez ? Ur feunteun douz-sall n'hell ket kennebeut-all reiñ
 douz dous .

emmop a c'hangt gant gwarizi ? 6 Met brus e zo ives graeth
AR FIRNEZ WIRION. 13 Piw en hñ touez a zo fur ha skiantek ? Ra
 ziskouezo gant e vuhezegezh vat, ez eo leun e oberou eus douster
 ar furnez. 14 Met mar hoc'h eus en hñ kalon gwarizi c'hwerv ha
 karantez ar rendael, arabat dec'h en em fougeal, ha na lavarit
 ket gevier enep dy'ar wirionez. 15 Ar furnez-se ne zeu ket eus
 ===== reiñ a re
 6 Le : "Kinkladurezh ar fallentez". (hervez war nu 70).

an nec'h ; hi s zo douarel, denel,diaculek. 16 Rak lec'h ma'z eus gwarizi ha rendaelerezh, eno ives ez eus dizurzh ha droug a bep seurt. 17 Met ar furnez eus an nec'h a zo pur da gentañ, ha gouda se peoc'hus,pardonus, unvanus, leun a drugarez hag a fruezh mat, a-nep tu hag hep pilpouserez. 18 Fruezh ar reizhded a vez hadet er peoc'h evit ar re en em rø d'ar peoc'h.

AR C'HOANTEGEZHIOU FALL. IV-1 A belec'h e teu ar c'hrogadou hag ar rendaelou en ho tousez ? Ha n'eo ket eus ho kwall youloù a zo oc'h ober brezel en hoc'h izili ? 2 C'hoantaat a rit ha n'hellit ket kaout ; leun oc'h a c'hourvenn hag a warizi, ha n'hellit ket tapou krog ; neuze e stagit da stourm ha d'ober brezel. Ne resevit netra o vezañ ma c'houlennit ket. 4 Ha mar goulennit, ne resevit netra, o vezañ ma c'houlennit fall, e preder dispign pep tra evit ho plijadurezhioù.

4 Avoultred, ha ne ouzoc'h ket ez eo karantez ar bed,kasñni ouzh Doue ? Nep piw bennak a fell eta dezhfañ bezañ mignon d'ar bed, a zeu da vezañ enebour da Doue. 5 Pe daoust hag e snajit e laverfe ar Skritur kement-mañ en aner : An ene hag en deus lakaet Doue ennomp a c'hoanta gant gwarizi ? 6 Met Doue a ro ives grasou brasoc'h a se,hervez laver ar Skritur :Doue a harp ouzh ar re lorc'hus, heg a ro e c'hras d'ar re izel a galou. 7 Plegit eta da

4 Avoultred,hervez ar ster biblek, an dud disleal ouzh Doue .

5 Gwerzad dises. Treiñ a o'heller dhaouzh :"Betek oreziñ e kar ne'hanoç'h ar Spered en deus Doue lakaet ennomp.Met reiñ a ra grasoù seul vrascoc'h". Krennlavaric'h, 2,34 (hervez ~~XXX~~ an 70).

he tilhad gent au kartouzed. 5 Etrez eo morgat Doue'h aour lag

8 Zoue , meñenebit ouzh an diaoul, hag e teo'hô diwar ho tro. Testait à ough Droue, hag Eñ a dostañ ouzhoc'h. Gwelc'hit ho teuarn, pec'herion, naetait ho kalenou, tud doubl a galon. Gwelit ho reuzeudigezh, dougit kañvou ha leñvit ; trait ha c'hoazherezh en gouelvan hag ho lacuenidigezh en tristidigezh.

10 En em izelait dirak an Astroù hag Eñ hoc'h uhelai.

11 Breudeur, na ~~XXXXXX~~ zrougkombit ket an eil diwar-benn egile. An hini a zrougkombz diwar-benn e vreux, pe a varn anezhañ, a gomz enep d'al Lezenn hag a varn al Lezenn. Hogen mar barnez al Lezenn, n'out ket mui sentus outi, he barner ez out.

12 N'eus avat nemet ul lezenner hag ur barner hepken ; an Hini a c'hell koll pe savetaat. Met te, piw out-te, evit barn da nesañ

A-ENEK AK RE-EMFIZIANS. 13 Bremañ e komzan ouzhoc'h-hu hag a levar : "Hiziv pe warc'hoazh, ez simp d'ar gêr-mañ-gêr, hag e chomimp eno ur bleavezh oc'h ober kenwerzh hag o c'honit arc'hant ..." 14 Ha n'ouzoc'h ket zozen petra en em gave warc'hoazh ; rak petra eo he puhez ? Ned oc'h nemet ur vogedenn oc'h en em ziskouez un herradig, evit steuziañ goude-se. 15 Kentoc'h e tlefec'h levarout : "Mar fell d'an Astroù, e vimp en buhez hag e raimp an dra-mañ-dra". 16 Met bremañ ec'h en em fougouit en he prabaherez. Fall eo pep fougouerez a seurt-se.

17 Neuze, an hini hag a var ober er mad ha n'her gra ket, hennezh a ra ur pec'hed .

ENEK AK BINVIDION O VAC'HOMAN V 1 Deoc'h-hu bremañ, tud un pinvidik ! Skuilhit daerou ha yudit en abeg d'ar gwalleù a ya da gouezhañ warnoc'h. 2 Brein eo ho pinvidigezhioù, ha debret eo he tilhad gant an tartouzed. 3 Erru eo merglet hoc'h aour hag

hoc'h arc'hant hag ar mergl anezho a destenio a-enep deoc'h, hag a zebro ho kig evel en tan. Dastumet hoc'h eus teñzorizù a benn an deizioù diwezhien ! 4 Setu ma youe'h enep deoc'h goapr al labourerion a zo bet o vediñ en ho parketer, ar goapr-se hag hoc'h eus ~~douet~~^{ninjet} d'outo ; ha betek diwskouarn Aotrou an Armeoù en set kriadennoù an eosterion-se. 5 Bevet hoc'h eus war an douar e-kreiz ar blijaduregh hag an dudioù ; gwallc'het hoc'h eus ho kalennoù evit deiz al lazhadeg. 6 Kondaonet ha muntret hoc'h eus an den reizh ; n'en deus ket harpet ouzhoc'h.

KACHT PASIANTED O C'HORTOZ DONEDIGEZH AN AOTROU. 7 Bezit pasiant eta, breudeur, da c'hortoz donedigezh an Aotrou. Setu ! Sellit ouzh al labourer-douar : gant ar spi ~~xxxxxx~~^{XXXXXXXXXXXXXX} da gasut frouezh prizius, e c'hortoz gant pasianted glaveier an diskar-amzer ha re an nevez-amzer. 8 C'hwi ives bezit eta leun a basianted ; startait ho kalennoù rak tost eo donedigezh an Aotrou. 9 Na glemmit ket an eil enep egile, breudeur, evit na viot ket barnet. Setu emañ ar barner e-tal an nor. 10 Breudeur, kemerit skouer a basianted hag a zalc'husted diwar ar brofeted, o deus komzet en anoy an Aotrou. 11 Ya, diskleriañ a recomp evurus, ar re o deus gouzañvet gant dalc'hegezh. Klevet hoc'h eus komz eus dalc'hegezh Job, ha gwelet hoc'h eus peseurt fin en deus an Aotrou roet d'e boenioù ; rak an Aotrou a zo leun a druez hag a drugarez :

3 Re amzer ar Meflad a zegas ar varn ganto.

5 "Deiz Yaweh" a vez skeudennet alyes gant ar Brofeted evel un deiz a lazherez, ma vo flaastret ennah enebourion Israhel. Sell. ouzh Isahie 63,1-6; Yec'hezekel 21,15; Sofonia I,14-18 .

11 Web I,21-22 : 42, 10-17. Psalm 103,8

12 Dreist pep tra, va breudeur, na douit ket, na dre an nefv,
na dre an d'ouar, na dre mann ebet all ; met bezet ~~y~~ ho ya, ya, hag
ho nann, nann, evit chom a guezhaf dindan ar varnedigezh.

NOUENN AR RE GLANV. 13 Ha doantiet e vefe unan bennak ac'hanno'h
Ra bedo. Hag el levez e vefe ? Ra gant psalmoù.

Ha klawv e vefe unan bennak en ho touez, ra c'halvo bennoured
an Iliz, ha ra bedo warnaf ar re-mañ, en ur oleviñ anezhañ gant
eol, en ango an Astrob. 15 Ha pedenn ar feiz a salvo an den klawv,
hag an Astrob hen adsay ; ha mar en deus ~~bet~~ græt pec'hezoù, e
vezint pardonet dezhañ .

16 Kofesait eta ho faziou an eil d'egile, ha pedit an eil
evit egile, evit bezañ yao'haet. Galloudus bras eo pedenn
virvidik an den reizh. 17 Eliaz ne oa nemet un den, sujet d'an
hevelep prant, ha ni ; pedin a reas evit na guezhfe ket a
c'hlev e-pad tri bloaz ha ne guezhas berad glav ebet e-pad tri
bloaz hanter . 18 Hag adarre e pedas, hag an nefv a røes glav,
hag an d'ouer a daølas fruez.

19 Va breudeur, mar deu unan bennak en ho touez da dec'hout
diouzh ar wirionez, ha mar c'hparvez d'un all ~~g~~hen degas endro
dezhi, 20 gouvezit penaos an hini hag a zistro ur pec'her diwar
an hent m'en em golle gantañ, hennezh a salvo e ene-efi eus ar
maro hag a c'holio un niver bres a bec'hezoù.

=====

20 Goleññ ar pec'hezoù, levarenn boblek hag a dalv : diverkañ
ar pec'hezoù, bezañ pardonet diouz.